

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egészévre 12 „
 Vidékre: Negyedévre 5 „
 Egészévre 20 „

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Császár József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Pünkösdi után.

— június 5.

A képviselőház rövid pünkösdi szünidő után újra megkezdte működését.

Micsoda siralmas, áldatlan működés ez!

Nem kell hozzá egyéb, mint hogy az idő kereke még néhány hónapig tovább forogjon s Magyarországon az egész kormányzat felbomlik. Közvetlenül az örvény szélén állunk, kitéve a veszedelemnek, hogy belebukunk, ha csak valami utolsó erőfeszítéssel megállni nem tudunk. Mindjobban közeledik október elseje, a mikor más esztendőben az ujoncok sor alá vonulnak. Eddigélénincs rá kilátás, hogy az idén is gondoskodva legyen az ország védelméről.

Az országnak nincsen megszávozott költségvetése a nyár elején! Az adók önkéntes teljesítés folytán

folynak be az állampénztárba. Vajjon meddig tartható ez az állapot, meddig lehet építeni az önkéntes adófizetésre? Erre egy állam ügyeinek intézését alapítani bizonyára nem lehet.

A magyar kormány a magyar gazdák kérésére felmondta volt Olaszországnak 1903. végére a borsvámklauzulát, hogy a magyar bort hathatósabb védelemben részesíthesse. Am új szerződés iránt nem tárgyalhatunk. Nincs tarifának, a melynek alapján a tárgyalásokat megindíthatnók.

A magyar kormány nehéz és fáradságos tárgyalások után megállapodott az osztrák kormányval az új kiegyezésben és a vámtarifában. Gazdasági életünk legjobb ismerői azt a meggyőződést vallják, hogy a most megkötött kiegyezéshez hasonló jó megállapodásokban 67. óta nem volt része az ország-

nak. A legelemibb logika szerint is sietnünk kellene tető alá hozni az országnak ez új javait; sietnünk kellene beiktatni a megállapodásokat az ország törvényeinek sorába.

Nehéz munka, alapos megfontolás után elkészítette a Széll-kabinet a magyar állami tisztviselői kar fizetésrendezésének tervezetét. A derék magyar államhivatalnokok rég várnak már erre a rendezésre, még régebben megszerezték rá az érdekeket: minő joga állít fel a kisebbség torlaszokat e javaslatnak mielőbbi törvényesítése elé? Az ország gazdasági élete pang s a kereset csökken. A gazdaság, mint szikkadt föld az esőt, úgy áhitozza a föllendülésre szolgáló impulzust. A kormány szolgált evvel az impulzussal. A parlament asztalán van a beruházási törvényjavaslat, a mely több száz millió korona keresetet ad

Rege a nefelejtsről.

Írta: Zéró.

— Isten hozott! csevegte a patak és magasra felszökött örömeiben, midőn örökifju barátja a szellő, a küldöttség gyanánt elébe repült madarak kíséretében földkörüli utjából megtérve, keblére simult. A mező virágai sorban hajtogatták meg ékes fejcskéiket, midőn soraik közt elhaladt; még az öreg fűzfa is üdvözlőleg bólogatott elébe fürtjeivel, amelyeket a szellő játszi jókedvében összekuszált; a tüeskök és méhek meg egy üdvözlő ének elzengésével járultak a fogadtatási ünnepély díszének emeléséhez. A nap pedig elkésése szégyenében pirosan dugta ki arcát felhőfátyola mögül.

— Hát ez a kedves virág hogyan került közéték? kérde a szellő, midőn a viszontlátás feletti öröm első rohamainak lecsillapultával a mező bejárása közben a kis nefelejtsset megpillantotta.

— Mint mindennek, úgy ennek is meg van a maga története, amelyet szívesen elmondok, felelé a patak komoly hangot erőltetve, amely igen furesán illet a kis eleven, loeska teremtményhez. A szellő kérésére azután a következőkben mondá el a nefelejts regéjét.

* * *

Fent az égben, felhő trónusán ült a Teremtő, a tudás tárt könyvének olvasásába merülve. Eléte az angyalok serege énekelt halandó fül nem hallotta gyönyörű hangokon, a melynek végeztével felvétel szemeit az Ur s így szólt a trón lépcsőin álló angyalok egyikéhez:

— A földre akarlak küldeni, hogy megnézd: lakozik-e még az emberi szívekben ártatlanság, avagy mind a bűn kigyójának tanyájává lettek azok?

A máskor olyan szelid, édes hang döngővé vált — az emberek azt mondták az ég dörög — ám az angyalok nem re-

megtek, de jaj, szászor jaj lesz az embernek, akire e hangon mond ítéletet.

Az angyal elszállt.

Szállt, szállt. De bár csaknem az egész földet beszárnyalta, hajh, mégsem akadt az ártatlanság virágos kertjére. Fájdalomtelt szívvel gondolt már a viszontlátásra, midőn egy meztelen felett reptében énekhangokat hallott. Letekintvén, a patak parton egy fűzfa mellett (melyekben ránk ismersz, veté közébe az elbeszélő) házacskát pilantott meg, amely előtt egy fiatal leányka galambjait etette. Örvendő szívvel ereszkedett le a földre s vándor ifju alakját véve fel, a leányka-hoz közeledett és barátságosan üdvözölte. A leányka szíves nyájassággal viszonzta üdvözlését és bevezette a házacskába, a hol a leányka anyja fogadta. Megosztották vele szegény estelijüket s miután az éj lassanként leterítette fekete fátyolát a földre, illatos szénából puha fekhelyet készítettek számára.

Ha Ön gyomorhajban és ebből eredő hágyadtságban, Ha Ön székrekedésben, aranyeres bántalmakban, köszvényben szenved, úgy kísérelje meg

Loser János 'Horgony' keserűvizét

Az eredmény felülmúlja majd várakozásait és Ön mint számtalan más, a HORGONY keserűviznek köszöni majd egészségének helyreállítását.

Kapható minden gyógyszerertárban és fűszerüzletben.

a gazdasági élet minden ágában működő munkásnak. Az országnak pedig gazdasági, humanitárius, tudományos intézmények egész sorozatát helyezi kilátásba. Am mindez hidegen hagyja a szélsőbal törvényhozóit. Ott nem látnak szükségesebb feladatot, mint meggátlását, hogy 13,000 ujonccal többet ne engedjenek. Hát 12,000 ujonc elegendő sok lehet arra, hogy az országot felforgassák, a destruktív törvényének szélére juttassák? A többség pedig ott áll csodálatos kitartással és védi az országnak jó ügyét. Örökké emlékezetes marad ez a harc, mint tanúsága annak, hogy egy magát törvényeken túlvő kisebbséggel szemben is, miképpen állott meg sziklaszilárdan a törvényes alapon a kormány és többsége.

Senkinek sincs kedve a többség oldalán az erőszakra. Várják megadással azt, hogy az ellenkező oldalon jobb belátáshoz jussanak.

És várni fognak mindaddig, a míg csak várhatnak. Mert a most folyó válságnak is megvan a maga tizenkettedik órája, a melyen tul annak szabad folyást engedni nem lehet. És ez a tizenkettedik óráútés már nem lehet messze. A megoldás, órája mely a jelenlegi zűrzavarból kivezet és provideál a jövőre.

Most már rövid idő alatt dülőre kell jutni az ország sorsának.

A vidéki pénzügyekről.

Irta: Kardos Manó.

Ebben az ex-lexes állapotban úgy látszik az egész ország figyelme elterelődik arról, hogy mi módon lehetne az ipart és ezzel kapcsolatosan a kereskedelmet a lehető legrövidebb idő alatt fellendíteni és virágzóvá tenni.

Különösen áll ez a vidéki — tisztelet és becsület a kivételnek — és részben a fővárosi pénzügyek vezetőségére, melyek ezen, az ország jövő életére és boldogulására kiható nagyfontosságú kérdésben olyan állhatatos közömbösséget fejtenek ki, hogy szinte bámulatba ejtik a megfigyelőt.

Pedig nézetem szerint első sorban is a bankok vannak arra hivatva, hogy ipart és kereskedelmet teremtsenek.

Ahoz, hogy ingatlanokra való betáblázásra kölesont adjanak, vagy hogy biztos aláírású váltókat leszámítoljanak, esetleg értékpapír eladásokat és vételket közvetítsenek, szóval: biztos alapu ügyleteket bonyolítsanak le, igazán nem kell valami nagy tudomány. Hanem igenis, hogy a semmiből valamit teremtsenek, vagy hogy a még részben funkcionáló ipar és kereskedelem gépezetét tökéletessítsék, ehhez kell ügyesség és kell hozzá kereskedői szellem!

Öszintén szólva, ez utóbbi a pénzügyek vezetőségének a gyenge oldala.

Arra kellene tehát a vezetőségeknek minden tehetségüket fordítani és minden képességüket irányítani, hogy a kereskedői szellemet elsajátítsák.

Mert, mi volna ennek okszerű következménye? Ugyebár! csakis az, hogy sutba dobnák eddigi sablonos működésüket, ott hagynák maradi üzletköreiket és arra törekednének, hogy vállalatok finanszírozása által az iparosok és kereskedők körében a vállalkozási szellemet felébresztsék és fejlesszék.

Ezáltal nemcsak a közjónak tennének soha el nem évülő szolgálatokat, hanem tagjaiknak, illetőleg részvényeseiknek is nagyobb nyereségrészt biztosít-

hatnának. Azt hiszem az nem szorul bizonyításra, hogy egy szolid alapon működő vállalat sokkal nagyobb hasznot hajt, mint a bankügyleteknél divó százalékos nyereség.

Az az egy igaz, hogy ezzel szemben a kockázat sokkal nagyobb, — de tekintve azt, — hogy rizikó nélkül semmiféle ügylet meg nem köthető és — hogy nagyobb kockázat által — a haza felvirágozása óriási mérvben előmozdítható, egy pillanattig sem szabad habozni a pénzügyek vezetőségének, hanem ki kell lépni az uttörés harcmezéjére és azon horribilis összegeknek — melyeket évenként a tartalék alaphoz csatolnak — egy részét az ipar és kereskedelem, mint a nemzeti előrehaladás oldalán kell feláldozni.

Ma, midőn a pénz oly olesó, hogy ugyszólván boldog boldogtalannak a fejéhez vágják azt és a pénzügyek a rendelkezésükre álló értékek el nem helyezhetősége folytán, — népies nyelven szólva — csaknem a saját zsirjukban fulnak meg, nézetem szerint a legjobb alkalom volna az ipar és kereskedelem fejlesztésének akcióját aktuálissá tenni.

Az osztrák pénzügyek például képesek arra, hogy nálunk Magyarországon gyárakat alapítsanak és vállalatokat finanszírozzanak csupán azért, hogy ezeket céltudatosan tönkre téve, elriasszák a vállalkozó szellemű egyéneket még egy ilyen vállalat létesítésétől, mely természetesen az ő hasonló intézményük felvirágzását nagy mérvben előmozdítja.

Vajha megszívlelnék a bankok vezetőségei ezen már annyiszor hangoztatott és most csak felújított érveket és szellemi képességük minden erejét latba vetve megkísérelnék az ipar és kereskedelem ilyen módon való fellendítését.

Hogy soha nem lenne okuk a megbánásra, az bizonyos!

Másnap örömteli szívvél, tért vissza az angyal égi honába és áldást kért a házaeska lakóira.

— Ohó, tűz az arany próbája, szolt egy baljóslatu hang s előlépett egy sötét tekintetű, denevérszárny alak: A kárhózzatt angyala. Hódolattal oda járult az Ur trónja elé és így szolt: Csak egy gyenge kis próbát engedj Uram és ha a vadon szép virága győzelmesen kerül ki belőle, kísérje áldásod egész életében.

— Legyen, gondolá az Ur és gondolatát megértették az angyalok . . .

Alig ébredt fel téli álmából a természet, az angyal utra kelt, hogy megnézze miként állotta ki pártfogoltja a kísértést. Szorongó szívvél ereszkedett alá, mert nem üdvözölték az ének kedves hangjai.

A kis lakhoz sietett hát, azonban annak csak düledékei fogadták emelyek alól estenden undok varangyok görögtek elő.

Megértett mindent. Elszomorodva ült le az öreg fűz tövére s reám szegezé szemét, amelyekben egy néma kérdése velvén hozzám intézve, elmondtam, hogy nem sokára az ő látogatása után fényes hintó gördült a házikó elé, ahol szokást szerint énekelgetve eteté galambjait a lányka. Midőn a hintót s a belőle kilépő gazdag öltözötű nőt meglátta, meglepetve halgatott el.

— Köszönöm kedves gyermekem,

hogy ide vezetél, mondá a nő. Igen, folytatá a leányka bámulatát látva, ha gyönyörű énekedett nem halljuk meg, kénytelenek lettünk volna az éjet az erdőben tölteni, ahol már is beállott nagy sötétség miatt eltévedtünk. Azután feleletet sem várva, belépett a házaeskába s így szolt a leányka anyjához:

— Nemde megengedi jó asszony, hogy ez éjet itt töltsük. Az asszony szivesan fogadta a váratlan vendéget, nem gondolva, hogy a sántán fogadja hajlékára. Másnap annyit beszélt neki leányka szép hangjáról, amelylyel a városban az övéhez hasonló gazdaságot lehetne szerezni, hogy az asszony elvakítva elfogadta a tanácsot s bár könnyek között mégis eltávozott gyermekével együtt.

Sokáig nem tudtunk róluk semmit, tekát elhatároztam, hogy felkeresésükre. Hatalmas fotyammá dagadva értem a városhoz s hogy megláthassam őket beakartam törni, de az emberi tudományon minden erőm megtört s belátva kísérletem hiábavalóságát, felhagytam velük. Utánam a napsugár próbált szerencsét de hasonló sikertelenséggel mert ő is eljutott a városhoz, de a roppant épületek miatt nem juthatott be. Majd a csalógan vállalkozott, de ő vissza sem került többé szép éneke mait az emberek valószínűleg rabul ejtették.

Végre is öreg varju barátunk hozott

róla hirt; neki sikerült szerencsésen a városba jutni és fiatal barátainkat meglátni.

— Sohase aggódjatok felelte — károgtá gunyosan kérdezősködéseinkre — talpig selyembe, bársonyba jár; megérte az árát a sárba tiprott ártatlanságot.

Mindannyian elszomorodtunk barátaink vétkes könnyelműségén ekkor is mint mindig valahányszor beszéltünk róla az angyal pedig könyezve szállt vissza égi hazájába. Másnap ott, ahova a könnyek hullottak ezt a kis virágot találtuk. Varju bácsi, aki midőn az idő hidegedni kezd mindeu évben bemegy a városba, évek múltán azt hozta hírül, hogy a leányka szegény kutasított kolosnó lett élő tanubizonyossággal, hogy a bünt előbb utóbb követi a bűnhődés. Emlékeztetőül erre kapta e kis virág a nevelejtis nevet.

* * ?

Mikor a patak elvégezte elbeszélését a szellő körül csókolt a szende nefelejtset s a nap suragainak verőfényes árjában rücsöztötte, a madarak pedig azon fogadással repültek szét, hogy az egész világon elterjesztik a nefelejtis regéjét. En is tőlük hallottam és segíték nekik fogadásuk teljesítésében.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósi tónktól.)

Budapest, június 3.

Az elnöki folyosó mindkét oldalán hangos üdvözlések hallatszottak: a szélbaliak Kálosi Józsefet, az új függetlenségi képviselőt üdvözték, a másik oldalon pedig Andrássy Gyula grófot fogadták hosannával pünkösdi cikkeért, a melyet úgy magyaráztak, hogy abban a lassu, fokozatos haladás elve van belefektetve.

Apponyi csakugyan megjelent hoszu fekete kabátban, fehér mellényben és szürke nadrágban, tehát nyáriasan és Kossuth Ferencel félrevonulva hosszas tanácskozott, majd Széll Kálmán miniszterelnökhöz ment, a kivel szintén hosszabban értekezett.

Ezalatt hire járt, hogy a vitarendezők a mai nappal a technikai obstrukcióra térnek rá, de Kubik sajátkezűleg megcáfolta.

Legyintett egyet a kezével és azt mondta;

— Még nem, csak ha erőszakosság lesz!

Mit tart Kubik ur erőszakosságnak, azt nem mondta.

Az ülés elején Kecskeméthy Ferenc a békési bizalmi feliratot támadta meg a szélbal nagy tetszése közepette. Aztán egy kis vita támadt, de csakhamar meg is szűnt.

A napirendhez általános öröme Nessi Pál szólott, az egész ház kivonult. Előbb a jobboldal. A szélbal előbb szerénykedett, de aztán lassanként kiszállingózott az is. Nessi azután a szünet után is egy óráig beszélt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, Plósz Sándor, Wlassics Gyula, Cseh Ervin.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat. Jelenti, hogy Kecskeméthy Ferenc napirend előtt felszólal.

Kubik Béla: Fenomenális egy eset kérem. (Derűtség.)

A békési felirat.

Kecskeméthy Ferenc: A ház előtt Békésvármegyének egy határozata, illetve felirata van, a melyet nem lehet egyszerűen tudomásul venni. Maga az indítvány bizalmi nyilatkozatot akart a kormány iránt, de a benyújtása meglepetés volt és sem nem adták be törvényes időben, sem beiktatva nem volt. A mikor erre a bizalmi indítványra szavaztak, a főispán észrevette, hogy az indítvány ellen egygyel több a szavazat, behívatta tehát az időközben eltávozott Sárossy árvaszéki ülnököt és megkérdezte tőle, hogy szavazott-e? A mikor Sárossy azt felelte: igen. Ezt a szavazatot az igennel szavazók közé jegyezte. (Derűtség.) Most már egyenlők voltak a szavazatok. Mit csinált most a főispán? Ő is szavazott. Igen, de már előbb is szavazott és figyelmeztették őt arra, a főispán azonban azt válaszolta, hogy neki két szavazata van. (Derűtség a szélbalon.) Egy szavazata mint bizottsági tagnak és egy szavazata, mint főispánnak.

Kubik: Hogy hívják azt a főispánt?

Kecskeméthy: Lukács Györgynek, a pénzügyminiszter rokona.

Kubik: Az más. Akkor 12 szavazata is van. (Derűtség.)

Kecskeméthy Ferenc nem hiszi, hogy a kormány örülne az ilyen bizalmi nyilatkozatnak. Ne vegye tehát tudomásul a ház e feliratot. Egyébként megbotránkozását fejezi ki a felett, hogy egy főispán ily ocsmány felirattal meri inzultálni a képviselőházat. (Tetszészaj a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: A kérvényezési jog korlátozása volna, ha a képviselőház, vagy az elnökség beleavatkoznék valamely kérvény alakításának vizsgálatába. Ha a felirat felebbezés alá került, úgy ő, mint belügyminiszter megvizsgálja azt alaki szempontból, mert a dolog érdemébe behatolni neki sines jogában. Az illető főispánról azt tudja, szigorúan törvénytudó. Egyébként a dolgot megvizsgálja, addig nem ítél. De azt a kifejezést, hogy ez a felirat ocsmány volna, már most visszautasítja. (Elénk helyeslés jobbról.)

Ugron Gábor szerint a kérvények is érdemben bírálandók el a törvényesség szempontjából. A nem jogerős és felebbezéssel megtámadott kérvények és feliratok ide be nem adhatók. Az elnöknek ezt módjában van megtudni, egyébként nem őt illeti a felelősség, hanem a belügyminisztert. A törvényhatóságok és illetve a főispánok nagy bizalmi sietségéből úgy látja, hogy a kabinet válságban van. Talán jó volna, ha Széll körendeletet adna ki a törvényhatóságokhoz, hogy a törvényességet tartsák be. Tiltakozik a visszaélések ellen.

Elnök a feliratot kiadja a kérvényi bizottságnak.

Bedovics György jegyző jelenti, hogy Nosz Gyula a Szepesség hanyatlása, Nesi Pál a középiskolai reformok, Ráth Endre a tisztviselők vasuti jegye és Benedek János Somló Bódog nagyváradi jogakadémiai tanár ügyében interpellálni fognak.

Elnök egy órára tüzi ki az interpellációkat.

Nessi, Kubik és Gabányi fél egyre kéri az interpellációkat kitűzni.

A ház az elnök javaslatát fogadja el.

A miniszterelnöki jelentés.

Nessi Pál az állami számvevőszéket bírálja elsősorban. Törvénytelennek tartja a jelentést. (A jobboldal kivonul.)

Papp Zoltán: Szerencsés utat! (Zaj.)
Rakosi Viktor (Rosenberg Gyulához): Szervusz Gyula! Isten veled! Pá. (Elénk derűtség.)

Nessi Pál a hadsereg magyar vezényletét kívánja.

Gabányi Miklós: 37-en vagyunk.

Elnök: Elegen vagyunk.

Nessi: Nekem mindegy akár 20-an, akár 100-an vagyunk, én kötelességemet teljesítem.

Felkiáltások jobbról: Derék ember!
Nessi Vészivel és Andrássy Gyulával polemizál.

Szünetet kér.

Elnök az ülést felfüggesztette.

Szünet után

Dániel Gábor alelnök foglalja el az elnöki széket.

Nessi Pál folytatja beszédét és a koronát támadja. Az az ember, — ugymond — a ki Szent István koronáját viseli, ne elegendjék bele a politikába.

Elnök kéri Nessit, hogy a királyt ne vonja bele a vitába.

Nessi: Ha nekünk nem szabad a vitába foglalnunk a királyt, akkor a király se avatkozzék a politikába. (Helyes-

lés a szélbalon.) A passzív rezisztencia ellen és a törvényhatóságok bizalmi nyilatkozatai ellen szólott ezután.

Nessi végül határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány a közadókat be ne szedhesse.

Elnök holnapi napirendet állapítja meg és bejelenti hogy Széll Kálmán miniszterelnök és Fejérváry interpellációkra felelni fognak.

A nagyváradi jogtanár ügye.

Az ülés végén

Benedek János a néppárt zajongó lármája közben Somló Bódog nagyváradi jogtanár ügyében interpellálja a kultuszminisztert. A nagyváradi tanárok eljárását denunciózó támadásnak nevezi a tudomány szabadsága ellen. Kérdi a kultuszminisztert, hajlandó-e a feljelentést visszautasítani?

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter válaszában kijelenti, hogy a szellemi szabadságot megnyirbálni nem enged. — Ő nem avatkozik bele a jelen ügybe, mely nem az ő hatáskörébe tartozik.

A többség a zajongó néppárt kivételével a választ a függetlenségi párttal együtt tudomásul vette.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A felekezeti iskolák segítése.** Hirül adtuk már, hogy a felekezeti iskolák segélyezésének ügyében küldöttség megy a belügyminiszterhez, kérve a közgyűlés ez ügyben hozott határozatának jóvá hagyását. A küldöttség nagyobb része Puky Gyula főispán és Kovács József polgármester vezetése alatt tegnap a 4 órai vonattal tényleg el is utazott míg kisebb fele már előbb föl ment a székes fővárosba. A miniszter — valószínűleg külön kihallgatáson ma d. u. 4 órakor fogadja a küldöttséget. A kihallgatás eredményére nagy érdeklődéssel vár közönségünk, melyet érthetővé tesz az ügy elmentés felfogása az érdekeltek részéről.

× **A közigazgatási bizottság ülése.** A város közigazgatási bizottsága e hónapi ülését nem 5-én, hanem 6-án d. u. 3 órakor fogja a város háza tanácstermében megtartani. Az ülés elhalasztására az adott okot, hogy az iskolák és egyházak segélyezése tárgyában Budapestre távozott küldöttségben e hó 4-én a főispán és polgármester is részt vesznek, kik nélkül tudvalevőleg az ülés meg nem tartható.

+ **A szegényügyi bizottság ülése.** A város szegényügyi bizottsága tegnap ülést tartott. Az ülésen nagyrészt a felmerült folyó tárgyakat intézték el. Különösebb fontosságú ügy az ülésben nem fordult elő.

EGYHAZ és ISKOLA.

Felhívás és kérelem. Mindazon róm. kath. adózó polgárok, kik az elmúlt évekről iskolai adójukkal hátralékban vannak, ez uton kéretnek fel, hogy *hátralékos iskolai adójukat július hó 1-ig az egyház pénztári hivatalában* (Varga utca, Theresianum) annál inkább is sziveskedjenek befizetni, mivel az ezen ideig be nem fizetett adók közigazgatási uton fognak beszédetni. A róm. kath. iskolások.

Juniális ünnep az izr. iskolában. A helybeli izr. hitközség június hó 10-én

d. u. 2 órától nyári ünnepet tart a nagyerdőben a közuti vasutttól jobbra. Ez a multság ezuttal torna vizsgálattal lesz egybekötve. A szülőket és gyámokat ezuton is meghívják az iskolás gyermekek ünnepére.

Zsidóiskolai vizsgálatok. A debreceni izraelita elemi iskolákban az 1902—1903 ik tanévet bezáró nyilvános vizsgálatok a Simonffy-utcai iskola földszinti épületében a következő sorrendben fognak megtartatni:

Junius 14-én, vasárnap: Délelőtt az I-ső leányosztály. Osztálytanító-helyettes: Lusztig Szeréna k. a. Iskolaszéki kiküldöttek: Drucker Mór, Kohn Lipót urak. Hitközségi kiküldöttek: Bechert Manó, Lusztig Károly urak. Délután I-ső fiuosztály. Osztálytanító: Kohut Mór ur. Iskolaszéki kiküldött: Katz Jakab ur. Hitközségi kiküldöttek: dr. Szántó Sámuel, Hollaender József urak.

Junius 15-én, hétfőn: Délelőtt a II. fiuosztály. Osztálytanító: Simonovits Dezső ur. Iskolaszéki kiküldöttek: Dr. Kardos Albert, dr. Popper Alajos urak. Hitközségi kiküldöttek: Hoffmann Sándor, Bartha Jakab urak. Délután a II. leányosztály. Osztálytanító: Kuthi Zsigmondné urnő. Iskolaszéki kiküldött: Darvas Izidor ur. Hitközségi kiküldöttek: Weisz Sándor, Brauu Miksa urak.

Junius 16-án, kedden: Délelőtt a III. leányosztály. Osztálytanító: Brief Ilona k. a. Iskolaszéki kiküldöttek Reichmann Armin, dr. Freund Jenő urak. Hitközségi kiküldöttek Kenyeres Károly, Hajnal Sámuel urak, Délután a III. fiuosztály. Osztálytanító: Smilovits Mihály ur. Iskolaszéki kiküldöttek: dr. Balázs Bertalan, dr. Fejér Ferenc urak. Hitközségi kiküldöttek ifj. Schwartz Vilmos, dr. Kardos Samu urak.

Junius 17-én, szerdán: Délelőtt a IV. fiuosztály. Osztálytanító Lippe József ur. Iskolaszéki kiküldött Lichtblau Albert ur. Hitközségi kiküldöttek: Hochfelder Jakab, Löfkovits Arthur urak. Délután a IV. leányosztály. Osztálytanító Simonovits Dezsőné urnő. Iskolaszéki kiküldött Fürst Ödön ur. Hitközségi kiküldöttek Falk Lajos, dr. Burger Péter urak.

Junius 18-án, csütörtökön: Délelőtt V—VI. leányosztály. Osztálytanító: Löwinger Mórné urnő. Iskolaszéki kiküldött: Reichmann Armin ur. Hitközségi kiküldöttek: Liedermann Henrik, Dénes Adolf urak. Délután az V. fiuosztály. Osztálytanító: Roth József ur. Iskolaszéki kiküldöttek: Drucker Mór, Lichtblau Albert urak. Hitközségi kiküldöttek: Moskovitz Adolf, dr. Gutfreund Sámuel urak.

Junius 19-én, pénteken: Délelőtt 9 órakor évrő ünnepély a Deák Ferenc-utcai nagytemplomban. A vizsgálatok délelőtt 8 és délután 3 órakor kezdődnek.

Hiány a gyámpénztárban.

Hanke gyámpénztáros felfüggesztése.

— június 4.

Pünkösöd előtt azt a hiradást vettük, hogy Hanke Lajos gyámpénztárosnál pénztárvizsgálat alkalmával egy 3000 koronás csomagban 20 koronás aranyok helyett 20 filléreseket találtak.

Nem akartuk a hirt nyilvánosságra hozni; mert Hanke a hiányt azonnal pótolta s azt állítja, hogy ő úgy vette át a csomagot felbontatlanul és azt hitte,

hogy valóban 20 koronás aranyakat tartalmaz.

Mivel azonban laptársunk a *Debrecen* tegnapi est számában hiradással volt az esetről, ime átvesszük a *Debrecen* tudósítását mi is:

A legilletékesebb helyről szereztük be ez ügyben információinkat és a mint az történt, semmit el nem hallgatva, hozzuk nyilvánosságra.

A házi-pénztárban, valamint a gyámpénztárban minden hó utolsó hetében tüzetes és rendszeres vizsgálatot tartanak. E hó 27-én, szerdán d. u. Vecsey Imre főjegyző elnöklésével tartották meg a vizsgálatot a gyámpénztárban, melynél jelen voltak dr. Magoss György alügyész, Bészler Károly árvaszéki elnök, Harangi számvevő, Hanke Lajos gyámpénztárnok, Mihalovics Gyula h. ellenőr (ki előtte való nap foglalta el a hivatalt a beteg Nánássy ellenőr helyett) és dr. Tóth Emil jegyző.

A könyvek, a letétek, az érték-papírok megvizsgálása után, melynél mindent a legnagyobb rendben találtak, a készpénz megoivasására került a sor. Nagyobb összegű papír, arany, ezüst pénz volt a pénztárban. Az arany és ezüst pénzek 100—150 darabjával voltak becsomagolva és rudba rakva. Egymásután bontogatták fel ezeket a lepecsételt rudakat, hogy meggyőződést szerezzenek arról, valyon tényleg annyi pénzt tartalmaznak-e a rudak, amennyire értékelve vannak.

Vecsey Imre főjegyző bontott fel egy ilyen rudat, melyen az volt jelezve, hogy 150 darab husz koronás aranyat, 3000 koronát tartalmaz.

Meglepetve konstatálták a rud felbontása után, hogy a csomagban 150 darab 20 koronás arany helyett 150 darab 20 filléres van, 30 korona értékben.

A bizottság a vizsgálatot azonnal felfüggesztette és Vecsey Imre főjegyző a váratlan felfedezésről nyomban jelentést tett a polgármesternek és a főispánnak. Puky Gyula főispán a jelentés vétele után a városházára sietett és mikor meggyőződött a jelentés valódiságáról, Hanke Lajos gyámpénztárnokot azonnal felfüggesztette állásától és elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot.

A pénztárvizsgáló-bizottság tovább folytatta a vizsgálatot, de a 2970 kor. hiányon kívül mindent rendben talált, úgy hogy megállapították, hogy csak a 2970 korona hiányzik. A fegyelmi vizsgálatot maga Kovács József polgármester vezeti. Még az nap este kihallgatta Hanke Lajost, ki azzal védekezik, hogy azt a rud pénzt úgy kapta (kitől, arra nem emlékszik), a hogy a bizottság találta. Nem bontotta fel és így nem is győződhetett meg arról, vajjon tényleg 20 koronás arany van-e benne?

A pénztáruak különben egy fillér kára sincs, mert Hanke Lajos másnap délelőtt 10 órakor már kifizette a hiányzó 2970 koronát.

Megemlítésre méltó ez ügynél még az is, hogy a pénztári ellenőr Nánássy Miklós napok óta beteg és helyettesítésével a polgármester Mihalovics Gyula számtisztet bízta meg, ki a vizsgálat előtt való nap, kedden foglalta el a hivatalt.

Bészler Károly árvaszéki elnök Hanke pénztárnokkal együtt olvasta át a pénzt, hogy Mihalovits is, mint ellenőr ösmerje a pénztár állását. Semmi hiány sem volt, ez a rud-csomag ekkor is ott volt, de nem bontották fel. Másnap délután a

vizsgálatnál konstatálták, hogy az arany helyett 20 filléreseket tartalmaz a lepecsételt csomag.

A polgármester a vizsgálatot még nem fejezte be.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap ünnepnapon d. e 9—12-ig.

Junius 5. Városi közigazgatási bizottsági ülés d. u. 3 órakor.

Junius 10. A közigazgatási tanfolyam hallgató nyári táncmultsága a nagyerdei Vigadóban

Junius 8. Hajdumegye közigazgatási bizottságának ülése d. e. 9 órakor.

Junius 9. Városi közgyűlés.

Junius 13. Jogász-multság.

Kamara munkálkodása.

— jun. 4.

A kereskedelmi és iparkamarai munkának turnosokba osztott rendszeréhez képest, a közgyűléssel járó belső tevékenység lezárása után a kerület felé irányul a kamarai vezetőség munkája, a titkárok ilyenkor látogatnak el a kerület külső részeire s egyszersmind résztvesznek, azokon a szakgyűléseken, melyek általános ipari vagy kereskedelmi érdekből rendeződnek,

Igy a technológiai iparmuseum budapesti állandó csarnokában tegnap nyílt meg a kisipari gépek kiállítása, melyre a keresk. miniszter behívta az összes kamarai titkárokat s Hegedüs István igazgató elnökle alatt tanácskozásuk alá bocsájtotta a kiállítás hasznosításának és bizonyos feltételek mellett a vidékre való kiterjesztésének kérdését.

A kiállításon a kisiparosnál használatos összes motorfajok s a fa és fémiparnál, a szövő és fonóiparnál, cipész, bádagos, könyvkötő és timáriparnál bealkalmazható gépek gyűjteménye szerepel.

E gépek körül a cipészipari gépcsoport csak jul 1-ig lesz szemlélhető, mert akkor e gépeket összecsomagolják s Debrecenbe szállítják a cipészipari kiállításához.

E kiállítás rendezése s a gépek elhelyezése tárgyában Hegedüs igazgató tüzetes felvilágosításokat szerzett a debreceni kamara jelenvolt titkáráról Szávay Gyulától.

A technológiai iparmuseum e munkagépkiállítása rendkívül tanulságos látványt nyújt a kézmű iparosoknak s a kamarák felhatalmazást kértek a minisztertől, hogy kerületük egyes szakiparosainak mérsékelt áru jegyekkel tegyék tehetővé a gépek munkájának tanulmányozását. A motorkezelés elsajátítására pedig 6 napos tanfolyamok lesznek rendezve a techn. iparmuseumnál.

Ez utjáról hazatérve a nagybányai négyelet ipartanmühelyének meg szemlélésére utazott ki a kamara titkára Szávay Gyula, vasárnap pedig a kereskedők orsz. szövetségének budapesti alakuló ülésén képviseli a kamarát.

A jövő hétre Vásáros Namény és Jászberény van a hivatalos ut programjába felvéve, ahol felmerült konkrét ügyek teszik szükségessé a kamara jelenlétét.

* **A Csokonai kör közgyűlése.** A Csokonai kör tegnap délutáni választmányi ülésén készítette elő a közgyűlés tárgyait, tudomásul vette a számvizsgálók jelentését, elfogadta a költségelirányzatot és kitűzte a közgyűlés napját. A közgyűlés e hónap 7-én vasárnap d. e. 10 órakor fog tartatni a kereskedő társulat dísztermében s legkiemelkedőbb pontja bizonyára az a magvas évi jelentés lesz, melyet dr. Tüdös János főtitkár szerkesztett az ő ékes tollával. A közgyűlés egyúttal tisztikarát is megújítja, melyben a választmány nem kíván változtatást, a kilépő választmányi tagokat is mind ajánlja, csak Zoltai Lajos engedni át helyét dr. Szántó Sámuelnek, a ki a számvizsgálói tisztelet nem akarja többé elfogadni és a ki helyett a választmány Zoltait óhajtja megválasztatni. Arra a helyre pedig, mely dr. Benedek János orsz. képviselő elköltözésével és lemondásával üresedett meg, — egyhangulag Szávay Gyulát jelölte a választmány. Az ülés aztán több jelentést hallgatott meg, így a máramarosszigeti Szilágyi István-kör ünnepi gyűléséről, melyen Komlóssy Artur képviselte a kört, az országos irodalmi szövetség alakuló gyűléséről, melyre a kör Dobieczy Sándor orsz. képviselőt küldte ki. Jóváhagyta a választmány az emlékkert átalakítását és a gondos munkálatokért kiutalt Heykal Ede tőkertésznek 9 száz korona munkadíját. Végül megköszönte Végh Gyula tb. rendőrfőkapitánynak, hogy a Csokonai s az emlékkert őrzésére éjjeli őrszemet rendelt ki

* **Az István gőzmalom gyászja.** Az István gőzmalomra ismét kitűztek a gyászlobogót. Az intézet egyik derék tisztviselője, dombrádi Némethy Lajos az 62 éves korában. Temetése ma délután 3 órakor lesz.

* **A V. H. O. Sz. új tagjai.** Az igazgatóság a következő hírlapírókat vette fel a vidéki hírlapírók országos szövetségébe rendes tagjai közé: Dr. Balassa Armin (Szeged), Kállai Emil (Szeged), Herczeg Jenő (Kolozsvár), Majdik Árpád (Szatmár), dr. Taussig Izso (Szabadka), Kosári István (Beregszász), dr. Serédi Jenő (Miskolc), Wittolin Győző (Csáková), Bor János (Hajduszoboszló), S. Nagy Domokos (Cegléd), Kovács Ödön (Szeged), Cserna Pál (Zágráb), Hats Bálint (Oro-háza), Balaton Gyula (O-Becse), dr. Véniss Károly (Kaposvár), Espersit János (Hmvasárhely), Gerlits Sándor (Szombathely), dr. Grim Károly (Szombathely).

* **Új hid a Hortobágyon.** A régi betyárvilág egyik emléke fog eltűnni nem-sokára a földszinéről. A kis-hortobágyi régi hidat le fogják rombolni s másik helyen újat építenek helyette. Az alispán a helyszíni bejárás határidejéül június 22-ét tűzte ki s ennek fogantatásával Orosz Sándor közp. főszolgabíró, műszaki közegül pedig Latinovics Mihály mérnök, államépítészeti hivatali főnököt bizta meg. Az új hid készítése a debrecen—egri transverzális közut kiépítése miatt vált szükségessé.

* **A Fröbel-egylet vagyona.** Tudvalevő, hogy a Fröbel-egylet városunkban már régebben feloszlott. Az egylet azonban feloszlásakor mintegy 20,000 korona vagyont felett is rendelkezett. A feloszlás kimondásakor az egylet e vagyont a városi lelencháznak kívánta adni, mely államosttatván, a terve is önként elesett. Tegnap d. e. 11 órára aztán a vagyoni

rendelkezés tárgyában közgyűlést hívott egybe a volt egylet elnöknője özv. Vargha Ferencné urnő. A volt egylet tagjai azonban határozat képtelen számban jelentek meg, s így a közgyűlés újból nem dönthetett a 20,000 korona hova fordítása felett. Az elnökség jogánál fogva két hét múlva újabb ülést fog egybe hívni, melyen tekintet nélkül annak határozat képtelenségére, a vagyont hova fordítása felett véglegesen dönteni is fognak.

* **Elhunyt esperes plébános.** Verzár István nyiregyházi róm. kath. esperes plébános élete 78 ik évében Nyiregyháza meghalt.

* **A magyar nő romlottsága.** Sok vadat megirtak felőlünk kultúridő jóakaróink különösen a franciák. Ujabbán mégis megirtkultak ezek az épen oly komikus, mint sajnálatos különlegességek, hogy azután egyszerre a legbotrányosabb alakban merüljön fel a diszpéldányuk. Marcel Prevost, a hírhedt francia író, aki az irodalmat hallatlan tragárságaival valóssággal megszenteltetette s a ki legutóbb mint egy szerelmi kaland hőse, a jellemnek utolsó foszlányait is letépte magáról, Aforizmak a szerelemtől című legujabban megjelent könyvében hozza világra ezt a szörnyűsülöttet. Nem feketebb, se nem fehérebb könyv Prevost egyéb munkáinál. Ugyanaz a könnyedség a csillogó stílusban, ugyanaz a cinizmus a haragban, ugyanaz a beteg érzékiség a tárgyban, ugyanaz a dénoniság a célban rontani és mőcskolni a szerelemnek ama szent fogalmát, melyet megteremtettek az évek ezrei. Az alapelv is természetesen a régi, amire esküszik a Provost-iskola minden híve, író és olvasó; hogy minden asszony becsülete eladó. S ezen az elven sarkallik a könyv utolsó aforizmája hogy micsoda érdekes tanulmány ut lenne egy intelligens embernek egész Európát betutazni a szerelem szent jegyében és megismerni az angol nő hidegségét, a francia nő szerelmességét, a német hölgy szendőségét, a spanyolnő szenvedélyét, az olasz nő tüzet, a lengyel nő ódaadását és a magyar nő romlottságát. E felett a sértés felett közönyösen napi rendre térhetnének, mert Prevost-tól ered, csupán azt szeretnénk, ha akadna Párisban egy hazánkfia, aki figyelmeztetné, hogy a magyar nők hírét se dicserőleg, se gyalázólag ne merészelje többet piszkos tollára venni.

* **Mi az ára két vadásztársulati őznek.**

Hogy a Nagyerdőt, mint vadászterületet a debreceni vadásztársulat bérlé, az bizonyára nem ujság a t. olvasók előtt. Hanem, hogy mennyibe kerül a területen orvul elejtett őz, az már inkább beválik újdonságnak. Szathmáry Sándor Debrecen városi erdőőr ugyanis egy napon őzpecsenyére éhezett. Neki indult tehát a költeménynek is beillő szépségű Nagyerdőnek, hol is március és április hó közepén egy-egy, összesen 2 drb őzet lőtt le. A vadásztársulat azonban névtelen feljelentőtől megtudta a dolgot s képviselőjével panaszt tett ifj. Orosz László rendőrfogalmazónál, mint ez ügyek vezetőjénél. Szathmáry erdőőr természetesen tagadott, de az őz szőr, egy zsák, egy véres deszka, meg hálátlan gazdaszonya, Vizesi Mihályné asszonyság mind ellene szolgáltatott tömérdek egyéb mellékkörülménnyel együtt bizonyosságot, hogy az őzet nem dőglötten találta a Nagyerdőn, hanem lőtte. Ez volna a do-

log java, a meséje. És most jó az ára, a borsá. A beigazoltak alapján 2—2 ízben való idegen területen és tiltott időben történt vadászat és vadászati kihágásért az illetékes hatóság elítélte Szathmáryt mindenrendű birsággal és költséggel együtt 390 koronára, vagy ha úgy tetszik neki, ülhet érte 15 napot s azon felül meg is ekzekválják a költségeikért. Elkobozzák továbbá fegyverét, kap fegyelmet mint városi erdőőr, sőt a tetejébe még a pénzügyigazgatóság is felelősségre fogja vonni illeték elleni kihágásért. Legérdekesebb a dologban főleg az, hogy Szathmárynak tulajdonképen a város ide vonatkozó szabályrendelete szerint a vadak őrzése volna a hivatalos kötelem, a mit ugyan szépen teljesít a jámbor őz e félelmes barátja, a ki az ítélet ellen — felebbezett.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Mély fájdalommal tudatjuk szeretett apánk, apósunk és nagyapánk Deutsch Mártonnak f. évi június 2-án rövid ideig tartó betegeskedés után 64 éves korában történt elhunyását. Kedves halottunk földi maradványait f. é. június hó 4-én, délelőtt 10 órakor fognak Hatvan utcai 79 számú lakásától az izr. sírkertben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre jóbarátainkat, ösmerősöinket bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1908. június 3. Darvas Nándor, Darvas Ede, és Darvas Albert családjaikkal.

* **Öngyilkos asszony.** Megirtuk tegnapi számunkban, hogy Dusek Józsefné helybeli cipész felesége családi viszálykodás következtében zsiros szódával megmérgezte magát. A szerencsétlen asszony nagy kínokat szenved s állapota annyira rosszra fordult, hogy a kórház igazgatósága felhívta a rendőrséget, hogy a szokásos kihallgatást haladék nélkül fogantossítsa.

* **Hauer-mulató.** Tarka világ járja most Hauer Berci remek nyári udvarkertjében. Fehérek és feketék versengése folyik a kitűnő, változatos mulató műsorán. A győztes a fekete Patti, a néger csoda, a ki valóban gyönyörűen énekel s hódítja a daltársulat vidám, eleven, ötletes mutatványaira özönlő közönséget.

* **Visszavont panasz.** Megirtuk tegnapi számunkban, hogy Kóhn Anna kereskedő segéd nagyobb mennyiségű árut lopott a Miklós és Markbreit cég üzletéből, hol alkalmazásban volt. A megtévedt ifju ki töredelmesen bevallotta bűnét, megfelelő kártérítés fejében kiegyezett a károsult céggel, mely visszavonta ellene a bűnvádi feljelentést.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jóbarátok és ösmerősök, kik feleledhetetlen jó nőm végtisztességtételén megjelenni szivesek voltak s nehéz fájdalmunkat enyhítették fogadják ez uton hálás köszönetemet. Sipos Bálint és gyászoló családja.

* **Jön a Henry cirkusz.** Holnap sátrat ver a Hatvan-utca végén a Nagyváradról 10 napra ideérkező világhírű Henry-cirkusz, mely saját villamos világitásával ellátott nagyszabásu helyiségében holnap este kezdi meg előadásait. Schwarcz Dániel pipa-metsző üzletében úgy kapkodja a közönség az első előadás jegyeit, mintha ingyen adnák. Az elsőrendű hely ára 3 korona, van aztán 2 koronás, másfél koronás és 1 koronás hely is. Az óriási cirkusz társulat holnap

reggel 7 órakor érkezik. Bevonulása is nagy látványosság lesz.

* **Alakuló termelő szövetkezet.** A debreceni eszmadia ipartársulat már régebben fáradozik azon, hogy termelő szövetkezetet létesítsen. E hó 2-án ez ügyben mintegy 200-an a nevezett ipartársulattól a szövetkezés előmunkálataira közgyűlést is tartottak az ipartestület helyiségének tanácstermében. A közgyűlésen Tóth Kálmán ipartestületi elnök elnökölts és megjelentek még azon a szövetkezéshez jelentkezett 200 tagon felül dr. Horváth János a központi hitelszövetkezet kiküldötte, Serli Ede iparkamarai alelnök, Grünvald József kereskamarai s. titkár és dr. Kőrösi Kálmán ipartestületi ügyész. A szövetkezés céljából egybehívott alakuló közgyűlés dr. Horváth János előterjesztésére elhatározta, hogy a szövetkezetet létesíteni fogja. Kimondta továbbá, hogy a szövetkezés létesíthetése céljából részben a kereskedelmi minisztertől, míg másrészt a Központi Hitelszövetkezettől is segílyt fog kérni. Kölesönös felvilágosítások után elhatározták továbbá még azt is, hogy míg dr. Horváth János nem nyer kellő tájékozódást az iránt, hogy a minisztertől és központi hitelszövetkezettől segílyt kap az alakulást addig ki nem mondják, azt függőben tartják. Elhatározták végül azt is, hogy a segílyezés végleges tájékozódása után, nyomban újból közgyűlést fognak tartani, a melyen aztán a megalkakulást végleg kimondják.

* **Angelotti-mulató.** Nagy tetszés mellett működik az Arany Bika nyári színpadán Angelotti Vilmos kitűnő daltársulata. Alig pár napja van itt s a régi jó erőkhöz elstrendű ujakat szerződte-tett a mulató igazgatója. Ezek közt feltűnést keltetek a kis Longfield testvérek, 3 és 5 éves fiúcskák és egy 8 éves lányka, kik mint erdművészek igazán lámulatos mutatványokkal aratnak óriási sikert. Nagyon tetszett Angyal Etel az új énekesnő is s a mulató többi tagját is egytől egyig megszerette a közönség, mely ismét zsufolásig megtöltötte a helyiséget.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt napon a következők haltak el városunkban: Nánási Ilona r. kath. 1 napos, Nánási Róza r. kath. 1 napos ikrek, Jeney Margit ev. ref. 6 hónapos, Némethy Lajos ev. ref. 62 éves, Deutch Márton izr. 64 éves, Jándy Lajos ev. ref. 72 éves.

* **Lopás a váróteremben.** Nines kellemetlenebb valami, mint esomaggal utazni a vasuton. Felrakni, lerakni, vigyázni rá, mikor pedig ugyis elég más gondja van az embernek, ha már utazni kénytelen. Ettől az alkalmatlanságtól akarta megmenteni Ruczás János katonai puskaművest valamelyik ismeretlen jóakarója, mert míg jegyet ment váltani valaki elemelte a III-ad osztályu váróteremből a csomagját. A károsult rögtön jelentést tett a kirendelt rendőröknek, de nem sikerült elcsipni a tettest. Így aztán Ruczás János kényelmesen és gond nélkül utazott s ezért valószínűleg szeretné az ismeretlen jóakarónak szemtől-szembe kifejezni háláját.

* **Elfogott tolvaj.** Ujabb napról-napra hirt adunk arról, hogy derék városi rendőrségünk országosan körözött jómadarakat csip el. Remélhető, hogy ennek leghamarabb a kevésbé tisztelt tolvajvilágban fog hire futamodni s kerülni fogják Debrecent, mint az adós a hitelezőt. Legujabbán tegnap Dobos József r. biztos tartóztatott le az új földön egy országosan körözött erzsébetvárosi

tolvajt Mész Sámuel személyében s holnap már toloncolják is illetőségi helyére.

* **Elveszett pénz.** Galliéri Mária Péterfia utca 81 szám alatt lakó nevelőnő június 1-én a honvéd laktanyától a nagyerdőig a kisvonaton kézi táskájával együtt 41 forintot elveszített. Miután a károsult szegény nevelőnő ez uton is kéri, hogy a becsületes megtaláló juttassa vissza, esetleg illő jutalomfejében a fenti címre.

* **Rendelet a cselédkönyvek ügyében.** Üdvös rendeletet bocsátott ki legujabban a belügyminiszter. Eddig ugyanis nagyon gyakran előfordult, hogy a munkaadók huzamosabb ideig visszatartották alkalmazottaik cseléd, vagy munkakönyvét, minek következtében az illetők esetleg huzamosabb is nem léphettek szolgálatba, mivel könyv nélkül a munkaadók sem fogadhattak fel senkit. Ezt a viszás állapotot orvosolta meg most a miniszter azzal, hogy elrendelte, miszerint a cseléd és munkakönyveket nem szabad visszatartani. Az ez ellen vétők 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel s azon felül 15 napig menő elzárással sújtatnak. A büntetés kirovása a rendőrhatalóságok ügykörébe tartozik s a pénzbüntetésből befolyó jövedelem a városi szegény alapra megy. Ezen rendelet hatálya az ipari és gyári munkásokra nem terjed ki.

x **Fűszer és vegyes** üzletben egy fiatal szolid segéd e hó 15-ére alkalmazást nyerhet Hunderle Ernő varga utca 35.

x **Hazánk** legszebb, legrégebb és legkedveltebb fürdője *Herkulesfürdő*. Gyönyörű regényes hegyvölgyben fekszik, pormentes és ozondu levegője, szép modern és kényelmes épületei vannak. Páratlan gyógyhatásu kéndus és kősós meleg forrása, melyek ischiás, idült esuz, köszvény, bőr- és csontbetegségek, aranyér, altsi bántalmak, vesebajok, vérszegénység stb. ellen csalhatatlan sikerrel használtatnak. Kiváló lég- és villamos fürdők, svéd torna. Hidegvizgyógyintézet. Kitűnő vasuti és hajó-közlekedés. Világhírű orvosok is ajánlják és a föld minden tájkáról felkeresik a déli Kárpátok e világhírű gyöngyét, Herkulesfürdőt. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

x **Cseresznye** ugyszinte cukorborsó és más féle zöldség nemüt legolesőbban szállit utánvétel mellett 5 kilótól felfelé a Culot M. felé gazdálkodás Görsz-ben.

x **Az iskolai év** közelgő végével, egy 6 gimnáziumot végzett alkalmas fiatal embert *gyógyszerész-gyakornokul* felveszek. Dr. Rothschnek V. Emil, Debrecen, Kossuth-utca.

x **Uj szálloda Debrecenben.** Debrecen főterén, a Dréher söresarnok emeleti helyiségeit Márkus Jenő vendéglős modern szállodává alakította át. Az új szállodát a mely izléses berendezésével mindenkit meglep Központi szálloda címen május 31-ével adta át a forgalomnak. Márkus Jerő neve garancia arra, hogy az új szállodában a közönség olcsó szobákhoz, pontos és előzékeny kiszolgáláshoz jut.

Az Arany Bika kávéházban ma este a Magyar Testvérek zenekara játszik.

TÁVIRATOK.

Fenyvessy főispán halála.

Budapest, jun. 3. Fenyvessy Ferenc veszprémi főispán meghalt. — Temetése holnap délután 5 órakor lesz. Veszprém Pápa városok s a Nemzeti Színház nyugdíjintézete küldöttséggel vesznek részt a temetésen. A részvét rendkívül nagy.

Kétszáz ezer korona postapénz eltűnt.

Budapest, jun. 3. Micsna nevű postakocsis a csömöri-uti posta előtt, míg a levélhordó bement, *elhajtatott a kocsival, melyben 178,000 korona érték van.* Az egész rendőrséget mozgósították.

Reformátusok konventje.

Budapest, jun. 3. A református egyetemes konvent tagjai ma rendkívüli gyűlésre jöttek össze, melyen báró Bánffy Dezső és Kun Bertalan püspök elnöklése mellett egyéb sürgős folyó ügyeken kívül a zsinat elé terjesztendő törvénytervezetet vitatják meg. A konvent 2—3 napig fog tartani.

A szerb udvar titkaiból.

Belgrád, jun. 3. A király szakácsát halva találták, Draga királynét akarta megmérgezni, de felfedezték a tervet, mire a szakács öngyilkos lett.

A szász királyi család.

Salzburg, jun. 3. Lujza hercegnő Franciaországba fog utazni. Ronus várbán huzamosabb időre vesz lakást. Atyja kibékül vele.

Eisenhut festő meghalt.

München, jun. 3. Eisenhut Ferenc magyar festőművész meghalt.

Nagy hajószerecsétlenség.

Valparayso, június 2. Óriási vihar következtében egy angol bárka megfeneklett, 12 ember meghalt. Arikora gőzös 82 utassal valószínűleg elsüllyedt, mert a szél holttesteket sodor a partra.

Vörhenyjárvány Székesfehérvárott.

Székesfehérvár, június 3. Vörhenyjárvány miatt az összes iskolákat bezárták. Vizsgálatok sem lesznek.

Gabona tőzsde.

Budapest, június 3. Buzakinálát mérsékelt vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 22,000 métermázsa került forgalomba tartott áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza októberre	7.60—61.
„ novemberre	0.00—00.
„ decemberre	0.00—00.
Rozs októberre	6.58—59.
„ októberre	0.00—00.
Zab októberre	5.48—49.
„ novemberre	0.00—00.
Tengeri juliusra	6.34—35
„ aug.	6.39—40
Repce augusztusra	12.35—45

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Gyermekrablás apai szeretetből.
Nem mindennapos bűnügyet tárgyalt tegnap a debreceni törvényszék kisebb büntető tanácsa dr. Szeőke István tanács elnöksége alatt. K. Kovács Antal hajdusoboszlói lakos kiscgazda mintegy 5 éve házasságra lépett, közben el is vált a feleségétől. A házasságból maradt egy öt éves kis leány, a kis Kovács Mariska kít a bíróság az anyának ítélte oda. A válást Kovács nem fájlalta, de annál inkább nem tudta nélkülözni szeretett kis leányát, a kis Mariskát. Történt, hogy Kovácsné — már elválása idején — a múlt év decemberében valamelyes vérmérséklete szerinti kirándulásra szánta el magát pár napra. Kovács az alkalmat felhasználva, a kis lányt gondozásba magához vitte. — Az asszony azonban rövidesen hazatért s a rendőrség útján nemesak visszakövetelte gyermekét, de volt férjét gyermekrablásért fel is jelentette. A kir. törvényszék azonban a szíve szerint ítélte s Kovácsot a tegnapi tárgyaláson *felmentette*, mi ellen Bálint Dezső mint kir. ügyész felebezést jelentett be. Érdekes, hogy a tárgyalás folyamán a volt férj és feleség a kis *Mariska* feletti ez utóbbi perlekedés során *kibékültek*. A tanács szavazó bírái Bolváry L. és Tatay F. törv. bírák voltak.

Regénycsarnok.

Egy veréb.

Ira: *Malonyai Dezső.*

(Folytatás.)

2.

És előbb az egyik öreg, Cecil néni, a nagymama szokott föltypogai az emeletre, lábujjhegyen, nagyon halkán. Integgett, fenyegetőzött mind a két kezével a lépcsőházban s végig a folyosón, hogy csendben legyenek, pedig egy lélek se volt ott. A gyerekszoba ajtaja előtt meg állt, hallgatózott s csak hosszú habozás után merete lenyomni a kilincset és azután is várakozott néhány percig még, mielőtt benyitott volna.

Egy tejfehér pohárból szeliden de rengett szét a szobában az éjjeli méces világossága. Cecil néni óvatosan vonta szét a kis ágy csipkefüggönyeit, elnezte hosszasan a leánykát, ki egy sevresi dámt szorított csöpp öklibe s úgy aludt. Cecil néni szerette volna megcsókolni, de nem merete, mert hátha fölébreszti, azt azonban nem tudta megállani, hogy feléje ne suttogja:

— Édes kis bogaram te . . .

És bár nem is suttogta, inkább csak gondolta ezt mégis ijedten az ajtóhoz kapott utána.

Azután igazított a takaróján, megvizsgálta, van-e elegendő olaj az éjjeli mécesben, jól be vannak-e téve az ablaktáblák, (egy ezüstös levelű nyárfa bölingatott az ablak előtt) s mielőtt kiment, egy könnyű kls spanyol falat állított az ablak elé.

— Ha látnád Nina, hogy alszik! — szólt a testvérehez, lent a szalomban.

— Hát mit csináljon? Persze, alszik. Jól teszi. Bár csak én is tudnék aludni.

— Milyen önző vagy Nina! Te csak magadra gondolsz.

— Keri gondoljak? . . .

— Talán meg se nézed ma este szegénykét?

— Mit néztek rajta? Majd látom holnap eleget.

De azért néhány perc alig mulik s már is az a másik öreg. Nina néni a jó mama is módját leli, hogy föltypogjen az emeletre.

Tulajdonképpen a flankonját keresi s mivel éppen arra vezet az út (az ő szobájába, hát betekint hozzá. Persze! . . . Még megfullajtsák úgy betakarták! . . . Az éjjeli mécesest is, éppen csak hogy a szemére nem rakják! . . . Szinte az hiányzik, hogy be nem falazzák rá az ablakot! . . .

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A cs. és kir. szab. Adria biztosíté társulat 1902. évi üzleti jelentése és zárószámadatai, melyek a folyó évi április hónap 30-án megtartott közgyűlésen terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmazzák: Az életbiztosítási osztálynál 47.035.478 korona biztosított tőkéről szóló ajánlatok nyújtattak be, melyek ellenében 41.269.204 korona biztosított összegről állítottak ki kötvények. A biztosítási átlag az év végével teljes 225 millió korona tőke és 670 ezer kor. járadék biztosításokra rugott, minélfogva a tőkebiztosításoknál 17.292.404 kor. tiszta szaporodás mutatkozik. Életbiztosítási díjakban 10.957.477 korona vételeztetett be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életbenlétekor esedékes összegek és az esedékes járadékok 5.096.070 K. kifizetését tették szükségessé. A kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az ezidei 400.000 koronát tevő átutalás folytán 1.500.000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjvittelei 1902. december 31-én összesen 69 millió 639.167 koronát tettek ki. Az elemi (tűz és szállítmány) biztosítási ágazatokban a betöréses lopás elleni biztosításokkal együtt 20.907.000 kor vételeztetett be, míg a visszbiztosítások címén 9.393.695 K. és károkért a visszbiztosítási rész levonásával 7.073.901 korona fizettetett ki. Ezen osztály díjtartalékai 12.265.978 koronát és tisztán, azaz a visszbiztosítási rész levonásával 6.669.4368 koronáttesznek ki. A társulat tulajdonát képező értékpapírok a beállott árfolyam emelés következtében 2.072.042 korona többletét képviselnek, mely összeg az árfolyam ingadozási tartalék számlájára utaltatott át. Kz igazgatóság előterjesztésére még a következő átutalások lettek elhatározva és pedig: az életbiztosítási osztály (főzárószámla A) rendelkezésre álló tartaléknak fölemelésére 180.000 korona és az elemi biztosítási ágazatok (főzárószámla B) rendelkezésre álló tartaléknak fölemelésre 200.000 korona, minélfogva az előbbi 900.000 koronára és az utóbbi 1.200.000 koronára emelkedett. Az ez évi osztalék részvényenkint 180 koronában lett megállapítva. A társulati tartalékok a múlt évi átlaghoz viszonyítva, tekintettel a fentemlített átutalásokra, 8.697.057 koronával emelkedtek és 1902. dec. 31-én 82 millió koronát meghaladó összeget tettek ki és pedig; díjtartalékok (saját számlára azaz a vizzontbiztosítási rész levonásával) 69.755.750 kgrona, a kamatláb leszállítására szolgáló díjtartalék 1.500.000 korona, nyereség tartalékok 7.133.898 kor. és árfolyam ingadozási tartalékok 3.790.580 korona.

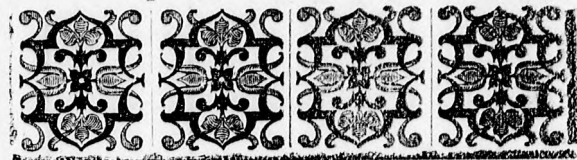
NYILT-TÉR.

Fix fizetéssel

alkalmazást nyernek oly intelligens megbízható egyének, — nők is — kik gyermekbiztosítással kívánnak foglalkozni.

A szakmába járatlanok be lesznek oktattva.

Közelebbi felvilágosítás **Wallerstein Fülöp** fia czégnél (Piacz-u. 24.) nyerhető.

||| Kiadó üzlethelyiség. |||

Piacz-utca 65. sz.
alatt egy üzlethelyiség berendezéssel együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet

Doszpoly János utóda cégnél.

A csige kertben 5. sz.
a. házas telek összes tartozékaival együtt eladó.

Értekezhetni dr. Nagy Kálmán ügyvédnél Miklós utca 21. sz. a.

Thurzófüred

háziilag kezelt

= KLIMATIKUS GYÓGYHELY. =

Hidegvizgyógyfürdő

Szepesvármegye déli részén fekszik, 575 méter a tenger színe fölött, pompás és nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette. — Kitűnő forrásvíz. — Állandó fürdőorvos.

Évad május 15-étől szeptember végéig.

Vasuti állomás: **Gölnicbánya-Thurzófüred.** Posta és távirtda állomás. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

MENESDORFER KÁROLY, Gölnicbánya (Szepesmegye.)

Main financial statement table with columns for BEVÉTEL (Revenue) and KIADÁS (Expenditure) in korona and fill. Includes sub-sections for 'Élethelyettesítések' and 'Nyeresség- és veszteségszámla'.

Összesen 78.502,697 94

Főzárószámla (B) (Elemi biztosítási ágazat) az 1902. január 1-től december 31-ig eszközölt műveletekről. (Nyeresség- és veszteségszámla.)

Second main financial statement table for 'Elemi biztosítási ágazat' with columns for BEVÉTEL and KIADÁS. Includes sub-sections for 'Különféle bevételek' and 'Különféle kiadások'.

Összesen 25.338,642 84

Életosztály (A). Mérlegszámlák 1902. december 31-én. Elemi biztosítási ágazatok (B).

Balance sheet table with columns for VAGYON (Assets) and TEHER (Liabilities) for both 'Életosztály (A)' and 'Elemi biztosítási ágazatok (B)'. Includes sub-sections for 'Különféle vagyonok' and 'Különféle teher'.

Előzetes igazgatók: gjanstätteni dr. Alber Ágost báró, Dimmer Ferencz, rácz-almásai Frigyesy Adolf, vezérigazg., Parisi József, Ralli Pál báró, Salem Henrik. Számvizsgálók: Afenduli György, pojai Alberti Emil gróf, Goldschmid József, Pavia János, vezértitkár.

MAGYARORSZÁGI OSZTÁLY: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 20. szám, a társulat házában. Podmaniczky Frigyes báró, intéző. Lichtenberger J. vezértitkár. Frigyesy N. titkár.

Reszletes mérlegek alulírott képviselősgnél kaphatók. Ugyanott mindenmü felvilágosítások készpénzgel a datnak élet-, tűz-, szállítvány- és betöréssel ellentelítések az „Adria biztosító-társulat, a „Déli“ jég- és viszontbiztosító-társaság és balesetbiztosítások a „Nemzetközi balesetbiztosító-társaság“ részére a legolcsóbb díjtételek és a legkedvezőbb feltételek mellett főlvetetnek. Debreceni vezérigazgató: Leszkay Ferenc, titkár: Várady I.

Debrecen nyomtatott László József könyvnyomdájában.